

Mira Pridgar
glavna medicinska sestra
Infekcijska klinika v Ljubljani.

Drobni zapiski o važnih stvareh

Lep, kulturnen odnos do bolnika sodi med prva pravila za njegovo strokovno oskrbo. O našem obnašanju, o potrebni tenkočutnosti, skratka, o korektnem odnosu smo slišali že med šolanjem v uvodnih razlagah o negi bolnika, še posebej pa pri predavanjih o etiki zdravstvenega delavca. In sledila so za temi še druga navodila, ne samo pri pouku ustreznih ukrepov ob negi bolnika, tudi na praksi so bili inštruktorji posebno pozorni na naše vedenje, pa tudi pozneje — že v službi — našim neposredno nadrejenim in predstojnikom niti malo ni vseeno, ali se po teh navodilih ravnamo ali ne. Vsi šolani zdravstveni delavci vedo za osnovna pravila medsebojnih razmerij in odnosov do bolnika. Toda vse kaže, da se kaj radi prilagodimo razmeram, na kakršne naletimo, ali pa spričo »večne naglice« popuščamo in že smo tam, da zamahnemo z roko, češ: »teorija je eno, praksa pa drugo«!

Veliko delamo in v splošnem dobro, tega nam nihče ne oporeka. In vendar nam kritični izraz na bolnikovem obrazu včasih pove, da nekaj le ni v redu. Če nismo dovolj kritični tudi sami, se kaj rado primeri, da morebitno krivdo za bolnikovo nevoljo brž zvrnemo na druge ali celo — na bolnika samega.

Oglejmo si nekaj pojavov, za katere mislimo včasih, da jih bolnik sprejema dobrohotno ali da jih ne opazi, pa ga vendarle motijo in še kako!

Marsikje sestra malone hrupno stopi zjutraj v sobo: »Dobro jutro, očka!« ali »Dobro jutro, mamica! Zdajle bomo pa merili temperaturo, postlali posteljo itd. Mam'ca, kar semle sedite! Se boste kar sami umili, ali naj vam kaj pomagam?«

Kako velike otroke že imajo te uboge mamice in očki, pa še vedno tako malo vzgojene!

Le zakaj jim ne bi rekli tovariš A ali gospa B, saj ima vendar vsak svoje ime in priimek. Sami ne želimo, da bi nas, npr. v trgovini, v banki ali avtobusu, nagovarjali z mamico ali očkom, pa tudi bolnika moti tak način. Lahko ga naša neprimerna ljubeznivost vznejevolji za ves dan in bo tudi druge usluge sprejemal potem z nevoljo.

Morda slabega odnosa do bolnika z ničimer tako očitno ne pokažemo kot z ropotom, ki ga povzročamo pri delu, bodisi da smo pri hoji preglasni ali pa brez potrebe tečemo, čeprav bi isto opravili s primerno hojo in brez preglasnega govorjenja ali celo kričanja.

Tiho zapiranje vrat kaže dobro vzgojenega človeka, v bolnišnici je pa to še posebnega pomena, saj loputanje z vrati lahko bolnika tako vznemirja, da občuti

zaradi tega prav telesne bolečine. Marsikoga vznemirja že to, če brez potrebe odpiramo vrata bolniške sobe. Kolikokrat se zgodi, da odpremo vrata, pa samo pokukamo v sobo, ne da bi kaj rekli, in spet izginemo. Morda je bolnik ravno malo zadremal ali se pripravlja, da bi zaspal, pa ga motimo brez potrebe.

Neodpustljiva napaka je, če bolniku pripovedujemo o svojih težavah. Pomislimo samo, da je bolnik v skrbeh za svoje zdravje, da je ločen od družine, morda ga mučijo poklicne skrbi, nemalokrat ga pa skrbi še materialno stanje.

Tem njegovim težavam pa včasih pridružimo še mi svoje, češ:

— da imamo preveč dela,

— da ustanova tako in tako ni urejena, kakor bi bilo treba,

— da imamo premajhne osebne prejemke,

— da kolegice ne delajo dobro, da vse odpade na naše raem, in jadikovanju zlepa ni konca.

Da se izognemo takim neprimernim navadam, si moramo predočiti, da je na svetu mnogo ljudi, ki imajo še vse večje težave kakor mi, in da nam bolnik pri tem ne more pomagati, saj je prišel v bolnišnico, da bi ozdravel in da mu pri tem pomagamo.

Bolnik ima dovolj časa za opazovanje in lahko sam presodi, ali so naše težave porojene le iz želje, da bi se komu smilili. Dobro spoznava, ocenjuje in bolj ceni sposobne in iznajdljive sestre, ki se znajo obvladati, svoje sodelavce pa upoštevati in spoštovati.

To je nekaj bežnih misli o vsebini neprimerne pogovora, zelo rada pa bi poudarila še način govorjenja.

V vseh bolnišnicah z dobro organizirano zdravstveno službo vladata mir in tišina. Neredko pa je pri nas skorajda obratno. Če v sobah ne bi videli bolnikov, bi niti ne vedeli zanje. Zato pa toliko bolj slišimo osebje, ki je zaposleno pri njih. Če se le da, si pri srečanju na hodniku povemo to in ono, seveda kar se le da na glas, da nas ne bi kdo preslišal. Kako bi sicer opozarjali nase, če ne z govorjenjem, da ne rečem vpitjem in drugim nepotrebnim hrupom.

Vendar bi se lahko tega odvadili prav vsi, če bi le malo pomislili na bolnika, ki ga nemalokrat tarejo že omenjene težave. Z zgledom in primernim opozorilom bi pač lahko odpravili takšne, vsaj za bolnišnico nedopustne netaktnosti.

Zato moramo gledati, da bodo vse naše kretnje, pa tudi hoja in vse naše delo zares preiščeno, načrtno in strokovno utemeljeno. Tako bomo imeli do bolnika lep in pravičen odnos, sami pa prijetno zavest, da delamo v splošno zadovoljstvo, vsekakor pa bolniku v korist.

Če si bomo v svesti, da storimo vse, kar je v naših močeh, pa bomo v našem poklicu kdaj pa kdaj deležne tudi kanca osebne sreče.

»Žena, ki ima sentimentalne poglede na sestrsko službo, je seveda manj kot nekoristna... žena, ki meni, da se žrtvuje, se ne bo obnesla; žena, ki misli, da je katerokoli delo pri negi bolnika esstre nevredno, bo kratko malo samo v napoto...

Za nas, ki opravljamo sestrsko delo, je važno, da rastemo iz leta v leto, vsak mesec, vsak dan, sicer vam zagotavljam, da nazadujemo...

... domišljavost in dobro sestrsko delo sta dve nezdržljivi stvari...«

Iz pisem Florence Nightingale